

Bijlage 3h: Maatregelen Commissie Ter Haar en Vpb-tarief

Kernpunten

- De Commissie Ter Haar heeft een 'basisvariant' van zeven maatregelen gepubliceerd die de belastingheffing voor multinationals eerlijker maken.
- In dit onderdeel wordt een appreciatie gegeven van de maatregelen uit de 'basisvariant' van de Commissie Ter Haar en het afzien van een verlaging van het hoge en lage Vpb-tarief.
- Ook wordt een appreciatie uitgewerkt van twee maatregelen die volgen uit de 'aanvullende maatregelen' van de Commissie Ter Haar. Dat betreft maatregelen op het terrein van het beperken van de renteaftrek. Voor deze maatregelen geldt dat er binnen de Commissie Ter Haar geen consensus bestond over de wenselijkheid.
- De Commissie Ter Haar was van oordeel dat de 'basisvariant' de balans tussen grondslagverbreding en vestigingsklimaat heeft gevonden. Voor de aanvullende maatregelen bestond er binnen de Commissie Ter Haar geen consensus.
- Omdat de maatregelen uit de basisvariant en de aanvullende maatregelen volgens de Commissie Ter Haar mogelijk een negatieve impact kunnen hebben op de aantrekkelijkheid van het Nederlandse vestigingsklimaat, heeft de Commissie Ter Haar ook een aantal mogelijke compenserende maatregelen benoemd in haar rapport. Ook over de wenselijkheid van deze compenserende maatregelen heeft de Commissie Ter Haar geen consensus bereikt.
- Zonder compenserende maatregelen is er sprake van een verslechtering van het fiscale vestigingsklimaat en een lastenverzwaring voor het bedrijfsleven.
- De invoeringstermijnen van de maatregelen zijn indicatief en onder voorbehoud van uitvoeringstoetsen en IV-capaciteit.
- In de volgende tabel treft u een overzicht van bovenstaande. In de bijlagen treft u een nadere uitwerking van de afzonderlijke adviezen.
- In bijlage 3b is het proces rondom wetgeving uiteengezet. Wij zijn met de Belastingdienst een uiterste inspanning gestart om beperking verliesverrekening uit de Commissie Ter Haar (400 miljoen) gereed te maken om die via NvW, amendement of separaat voorstel naar het parlement te sturen.

Maatregelen: basisvariant Cie Ter Haar	Budgettair belang (mln)	Invoeringstermijn/ moment wetgeving, indicatief	Advies	Bijlagen
Beperking verrekening verliesverrekening	€ 400 (struc)	2022	Positief	1
Aanscherpen CFC-maatregel	€ 10- € 100 (struc)	Lange termijn	Afwachten OESO-voorstellen	2
Aftrekbeperking aandeelhouderskosten	ntb	Lange termijn	Nader onderzoek	3
Onderzoek aftrekbeperking royalty's	ntb	Lange termijn	Positief om te onderzoeken	4
Gezamenlijke cap aftrekbeperkingen rentekosten, aandeelhouderskosten en (eventueel) royaltykosten	ntb	Lange termijn	Nader onderzoek naar afbakening, maatstaf, budgettaire gevolgen en uitvoerbaarheid	5
Aanpassing arm's-lengthbeginsel (informeel kapitaal)	€ 150 (struc)	2022	Positief	6
Beperking afschrijving vermogensbestanddelen	Geen	2022	Afwachten OESO-voorstellen	7
Aanvullende maatregelen Cie Ter Haar	Budgettair belang (mln)	Invoeringstermijn/ moment wetgeving, indicatief	Advies	
Aanscherping earningsstrippingmaatregel	€300	2022	Nut en noodzaak bezien	8
Beperking aftrek voor rente die samenhangt met aankoop van deelnemingen	€50 - € 100	2022	Negatief	9
Vpb-tarief	Budgettair belang	Invoeringstermijn/ moment wetgeving,	Advies	

	(mln)	indicatief		
Afzien verhoging verhoogde/verlaagde Vpb-tarief	€ 3271	2021	Neutraal	10

Toelichting per maatregel

Bijlage 1: *Beperking verrekening verliesverrekening*

Advies: Positief

Deze maatregel bewerkstelligt een Vpb-afdracht van in Nederland fiscaal winstgevende bedrijven met verrekenbare verliezen. Een belangrijk aandachtspunt hierbij is of voor bestaande verliezen een uitzondering wordt gemaakt (overgangsrecht). Indien bestaande verliezen door middel van overgangsrecht worden uitgezonderd leidt dat ertoe dat budgettaire opbrengst later wordt gerealiseerd. Daarnaast zou er zonder overgangsrecht een hogere incidentele opbrengst zijn in de eerste jaren, die wordt niet behaald als overgangsrecht wordt toegepast. Het opnemen van overgangsrecht is vanuit het gelijke behandeling van oude en nieuwe verliezen en vanuit het oogpunt van de uitvoerbaarheid onwenselijk. Wij adviseren u om niet te voorzien in overgangsrecht.

- De maatregel beperkt de verliesverrekening tot maximaal 50% van de belastbare winst per jaar, in combinatie met een onbeperkte voorwaartse verliesverrekeningstermijn en een doelmatigheidsdrempel van € 1 miljoen.
- Om tot Vpb-heffing van in Nederland winstgevende multinationals te komen, wordt door deze maatregel de verliesverrekening gemaximeerd tot 50% van de belastbare winst in een jaar. Dit leidt tot meer geleidelijke verliesnemingen en daardoor stabielere belastbare bedragen (en, al het overige gelijk blijvend, meer belastingplichtigen met een acute Vpb-afdracht). De onbenutte verliezen zullen dan worden voortgewenteld naar een volgend jaar.
- Dat zorgt ervoor dat de groep bedrijven die door verrekenbare verliezen in een zeker jaar geen Vpb betaalt kleiner zal zijn. Ook zullen de Vpb-ontvangsten als de conjunctuur aantrekt en bedrijven weer winst maken, eerder en meer geleidelijk toenemen.
- Hoewel deze maatregel leidt tot stabielere belastingontvangsten, moet dit naar het oordeel van de Commissie Ter Haar niet als een welvaartsbaat gezien worden. Stabielere belastingontvangsten gaan namelijk ten koste van de rol van het belastingstelsel als automatische stabilisator.
- Om een groot deel van het MKB te ontzien is ervoor worden gekozen om een drempel van € 1 miljoen op te nemen, wat wil zeggen dat jaarlijks de eerste € 1 miljoen belastbare winst volledig verrekend mag worden met beschikbare verliezen.
- Bovendien kennen landen als Frankrijk en Duitsland een systeem dat vergelijkbaar is met het voorstel van de Commissie Ter Haar.
- Indien bestaande verliezen door middel van overgangsrecht worden uitgezonderd leidt dat ertoe dat budgettaire opbrengst later wordt gerealiseerd. De budgettaire opbrengst kent bij overgangsrecht een langer ingroeitraject naar de structurele budgettaire opbrengst van € 400 miljoen.
- Van belang is dat deze wijziging complexe systeemwijzigingen vergt voor de Belastingdienst en daarmee een grote belasting is voor de IV-capaciteit. Verliesverrekening is een van de meest complexe onderdelen van de aangiftesystemen. Daarnaast is er samenloop met de fiscale eenheid die eveneens tot complexiteit leidt. Tot slot wordt verwacht dat aanpassingen van aanslagen voor oudere jaren (verminderingen/ navorderingen) vaker doorwerken naar aanslagen voor andere jaren, met als gevolg dat ook die moeten worden bijgesteld. In aansluiting daarop zijn extra navorderingen en terugbetalingen te verwachten.
- Het schrappen van de 'carry back' bij de aanpassing van de huidige verliesverrekening geeft een enorme verlichting in de uitvoering.

Advies: Afwachten OESO-voorstellen

Met een aanscherping van de CFC-maatregel wordt vooruitgelopen op internationale initiatieven die momenteel lopen (OESO en het Inclusive Framework). Wij adviseren om de CFC-maatregel pas aan te passen indien een gecoördineerde internationale aanpak op dit terrein niet mogelijk/haalbaar is.

- De CFC-maatregel volgt uit ATAD1 en is gericht tegen het verschuiven van winsten naar buitenlandse laagbelaste gecontroleerde lichamen of vaste inrichtingen.
- De lidstaten hebben bij de CFC-maatregel op basis van ATAD1 de keuze tussen model A of model B. Nederland heeft model B (transfer pricing) al geïmplementeerd door middel van artikel 8b Wet Vpb 1969. Daar bovenop heeft Nederland een aanvullende CFC-maatregel ingevoerd gebaseerd op model A (een categoriaal model). Er is sprake van een CFC die in het bereik van deze aanvullende CFC-regeling komt indien een Nederlandse belastingplichtige controle heeft in een vennootschap/vaste inrichting in een laagbelastend land (statutair tarief van minder dan 9%) of land op de EU-lijst van niet coöperatieve jurisdicties en die entiteit geen wezenlijke economische activiteit uitoefent.
- Het voorstel van de Commissie Ter Haar strekt tot verdere aanscherping van de aanvullende CFC-maatregel.
- In internationaal verband (OESO en het Inclusive Framework) lopen initiatieven in het zogenoemde "Pijler 2" voor maatregelen om met betrekking tot internationaal opererende ondernemingen altijd ten minste een minimumniveau van belastingheffing te waarborgen.
- Wij stellen voor - conform het advies - om nu geen unilaterale stappen te nemen om internationaal niet uit de pas te lopen en pas maatregelen te nemen indien op internationaal niveau geen oplossing wordt gevonden.
- Dergelijke maatregelen zullen waarschijnlijk onder andere via een CFC-regeling vormgegeven kunnen worden. Het doel van de CFC-maatregel zal dan niet langer uitsluitend het bestrijden van misbruik zijn, maar ook het organiseren van een minimumniveau van belastingheffing (door belasting bij te heffen bij de directe of indirecte aandeelhouder van een vennootschap indien de winst van een buitenlandse dochter of een vaste inrichting niet tegen een minimumniveau wordt belast). In feite voorzien de voorstellen in "Pijler 2" van de OESO in (onder andere) een hele uitgebreide CFC waarbij zowel passieve als actieve inkomsten aanvullend belast kunnen worden.

Advies: Nader onderzoek vereist naar omvang, afbakening, budgettaire gevolgen en uitvoerbaarheid

Aandeelhouderskosten zijn daadwerkelijke kosten voor de multinationals. Een aftrekbeperking leidt er dan ook toe dat het risico op dubbele belasting ontstaat. Het internationale uitgangspunt is dat aandeelhouderskosten niet kunnen worden doorbelast, dit leidt ertoe dat deze kosten, die daadwerkelijk worden gemaakt, nergens aftrekbaar zijn.

In de praktijk is een specificering van aandeelhouderskosten complex en zeer afhankelijk van de feiten en omstandigheden van het specifieke geval. Hierdoor zal de afbakening van deze kostenaf trek aanleiding geven tot 'verschuivingsgevaar' en discussies in de uitvoeringspraktijk. De uitvoerbaarheid van de maatregel staat of valt met een eenduidige definitie van het begrip 'aandeelhouderskosten' en met de uitwerking of in aftrek beperkte kosten eventueel moeten kunnen worden voortgewenteld naar volgende jaren. Een nader onderzoek is derhalve vereist.

- Deze maatregel verbreedt – kort gezegd - de grondslag door de aftrekbaarheid van aandeelhouderskosten te beperken tot een bepaald percentage van de winst
- Bij kosten die gemaakt worden door het hoofdkantoor in de hoedanigheid van aandeelhouder (aandeelhoudersactiviteiten) gaat het bijvoorbeeld om kosten voor het opstellen van de jaarrekening, uitgifte van aandelen, activiteiten RvC, corporate governance, etc. Dergelijke kosten worden 'gedragen' door het hoofdkantoor.
- De kosten voor aandeelhoudersactiviteiten kunnen op grond van de OESO-richtlijnen voor verrekenprijzen niet worden doorbelast aan andere groepsmaatschappijen. In het Nederlandse verrekenprijzbesluit wordt een niet-limitatieve opsomming gegeven van aandeelhoudersactiviteiten.
- De kosten van Nederlandse aandeelhoudersactiviteiten zijn daarom aftrekbaar in Nederland. Dit ondanks het feit dat er geen in Nederland belastbare baten van buitenlandse deelnemingen tegenover staan (de inkomsten van de verschillende groepsmaatschappijenmaatschappijen worden bij uitkering naar Nederland vrijgesteld op grond van de deelnemingsvrijstelling).
- Indien de activiteiten in het buitenland relatief groot zijn ten opzichte van die in Nederland, dan kunnen de aandeelhouderskosten relatief groot zijn ten opzichte van de in Nederland behaalde belastbare winst.
- Tegelijkertijd zijn aandeelhouderskosten wel echte kosten voor internationaal opererende concerns.
- In de praktijk is de onderverdeling van kosten (aandeelhouder- vs. hoofdkantoor- vs. overige kosten) complex en zeer afhankelijk van de feiten en omstandigheden van het specifieke geval. Hierdoor zal de afbakening van deze kostenaf trek aanleiding geven tot verschuivingsgevaar van aandeelhouderskosten naar hoofdkantoorkosten en discussies in de uitvoeringspraktijk. De Commissie Ter Haar heeft al gesignaleerd dat hoofdkantoorkosten niet eenvoudig in kaart zijn te brengen. Het vergt zorgvuldig onderzoek naar de totale aard en omvang van de aandeelhouderskosten om de aftrekbeperking goed te kunnen afbakenen en de beleidsmatige effecten en uitvoerbaarheid van de maatregel te kunnen inschatten.
- Indien het de bedoeling zou zijn de in een bepaald jaar van aftrek uitgesloten kosten voort te wentelen naar andere jaren, leidt dat tot zeer veel extra complexiteit in de uitvoering. De noodzakelijke aanpassingen in de IV (het over de jaargrenzen heen vasthouden en muteren van gegevens) voor de keten Vpb en Dividendbelasting zijn dan waarschijnlijk groot.
- De Commissie Ter Haar geeft aan dat de maatregel een negatief effect heeft op de locatiekeuze van hoofdkantoren.

Advies: Positief om te onderzoeken

Dit betreft een onderzoek naar een maatregel die de grondslag kan verbreden door de aftrekbaarheid van royaltykosten te maximeren tot een bepaald percentage van de belastbare winst. Afhankelijk van de uitkomsten van dat onderzoek moet worden bezien of een aftrekbeperking van bovenmatige royaltykosten in groepssituaties gepast is en op welke wijze deze moet worden vormgegeven.

- Het gaat hierbij – kort gezegd - om een onderzoek naar een maatregel die de grondslag kan verbreden door de aftrekbaarheid van royaltykosten te maximeren tot een bepaald percentage van de belastbare winst.
- Royaltykosten zijn kosten die worden gemaakt in relatie met het gebruik van of het recht tot gebruik van onder andere intellectueel eigendom.
- Royaltykosten zijn momenteel – uitgaande van de zakelijkheid van de kosten - onbeperkt aftrekbaar van de winst.
- De aftrekbaarheid van royaltykosten kan belastingplichtigen ertoe aanzetten om in concernverhoudingen door middel van het ter beschikkingstellen van intellectueel eigendom door een vennootschap die is gevestigd in een laagbelastende jurisdictie aan een vennootschap in Nederland, de winst in Nederland te verlagen.
- Royaltykosten vormen geen duidelijk afgebakende kostensoort die eenduidig tot uiting komt in de aangifte vennootschapsbelasting. Bovendien worden vergoedingen voor gebruik van intellectueel eigendom contractueel niet altijd vormgegeven met een royaltybetaling als zodanig. Het is ook mogelijk dat de royalty is verwerkt in de prijs van een goed (*embedded royalty*) of anderszins in een lage winstmarge voor de in Nederland aanwezige functies. Als gevolg hiervan is een aftrekbeperking van royalty's heel lastig uitvoerbaar.
- Tot slot wordt een deel van de royaltystructuren reeds getroffen door de implementatie van de OESO BEPS-maatregelen en door de eveneens door deze commissie geadviseerde met maatregelen uit de basisvariant. Verder heeft het kabinet een conditionele bronbelasting op renten en royalty's naar laagbelastende jurisdicties en in misbruiksituaties (de bronbelasting) ingevoerd.
- Afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek moet worden bezien of een aftrekbeperking van royaltykosten in groepssituaties gepast is en hoe deze moet worden vormgegeven.
- Veelal worden de winsten van ondernemingen getoetst op basis van hun eigen winst. Als deze operationele winst zakelijk is dan is het onlogisch om royalty's in aftrek te beperken (en b.v. niet andere in rekening gebrachte kosten).

Advies: Nader onderzoek naar afbakening, maatstaf, budgettaire gevolgen en uitvoerbaarheid

Deze maatregel verbreedt de grondslag door de aftrekbaarheid van het totaal aan rentekosten (eventueel na onderzoek) aandeelhouderskosten en (eventueel na onderzoek) royaltykosten te maximaliseren tot een bepaald percentage van de belastbare winst.

De maatregel dient in samenhang met de bestaande earningsstrippingmaatregel, het onderzoek naar een aftrekbeperking voor royalty's en een aftrekbeperking voor aandeelhouderskosten te worden gezien.

- De Commissie Ter Haar heeft – zoals hiervoor is beschreven – voorgesteld om de aftrek van aandeelhouderskosten te beperken als een percentage van de winst en onderzoek te doen naar een aftrekbeperking op royalty's.
- Door deze maatregel zou de aftrek van rente (bestaande earningsstrippingmaatregel), (eventueel na onderzoek) aandeelhouderskosten en (eventueel na onderzoek) royalty's niet alleen beperkt zijn binnen de specifieke soort, maar ook in het totaal van deze kosten. Een voorbeeld is de aftrek van deze drie kosten te beperken tot een gezamenlijk totaal van 50% van een nader te bepalen maatstaf.
- Een gezamenlijke cap op de voorgaande beperkingen vergt dat de afzonderlijke aftrekbeperkingen zoveel mogelijk uniform worden vormgegeven (bijv. qua grondslag en voortwentelingsmogelijkheid).
- Daarom kan deze maatregel slechts worden genomen bij gelijktijdige invoering van een aftrekbeperking op aandeelhouderskosten en/of royaltykosten.
- De vormgeving van het inpassen van een aftrekbeperking op royalty's is afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek naar de aftrekbeperking voor royalty's en aandeelhouderskosten.
- Ook hierbij geldt dat in ogenschouw moet worden genomen dat Nederland de generieke renteaftrekbeperking in de vorm van de earningsstrippingmaatregel aanzienlijk strenger is vormgegeven dan hetgeen ATAD1 (als minimum) vereist en dan omringende landen.

Bijlage 6: Aanpassing arm's-lengthbeginsel:

Advies: Positief

Met deze maatregel worden verrekenprijsverschillen (transfer pricing mismatches) weggenomen die leiden tot een dubbele niet-belasting. De maatregel raakt zogenoemde 'informeel kapitaalstructuren'. Naar aanleiding van een toezegging aan de Tweede Kamer is een ambtelijk onderzoek naar dergelijke verrekenprijsverschillen in het kader van de aanpak van belastingontwijking verricht. Dat onderzoek is afgerond. De uitkomsten van het onderzoek sluiten aan bij de maatregel van de Commissie Ter Haar.

Met deze maatregel loopt Nederland internationaal meer in de pas. Het opnemen van overgangsrecht ligt bij deze maatregel niet voor de hand omdat een dubbele niet-belasting wordt bestreden en de Nederlandse toepassing van het arm's-lengthbeginsel meer in lijn wordt gebruikt met wat internationaal gebruikelijk is.

- Een neerwaartse aanpassing van de Nederlandse fiscale winst op grond van het arm's-lengthbeginsel blijft achterwege indien de vergoeding of betaling in een ander land bij een gelieerde partij niet of voor een lager bedrag als opbrengst in de heffing wordt betrokken.
- Op grond van het internationaal gehanteerde arm's-lengthbeginsel worden gelieerde lichamen voor fiscale doeleinden verondersteld onderling te handelen zoals onafhankelijke partijen onder vergelijkbare omstandigheden zouden doen. Dit heeft als doel te bewerkstelligen dat Nederland heft over de zakelijke ("at arm's length") winst in Nederland.
- De toepassing van het arm's-lengthbeginsel leidt er – kort gezegd - toe dat in Nederland de fiscale winst opwaarts of neerwaarts moet worden bijgesteld indien deze winst niet in overeenstemming is met de winst die een onafhankelijke partij zou hebben gerealiseerd.
- Ingeval de andere gelieerde partij waarmee de transactie is aangegaan geen corresponderende correctie aanbrengt, ontstaat een mismatch (verrekenprijsverschil).
- In de brief van 23 februari 2018 heeft het kabinet aangegeven dat de toepassing van het arm's-lengthbeginsel in bepaalde gevallen kan knellen met de aanpak van belastingontwijking.
- In dat kader is er een onderzoek naar de eventuele aanpassing van de toepassing van het arm's-lengthbeginsel aangekondigd.
- Uit het afgeronde onderzoek - dat door ambtelijk Financiën is uitgevoerd - blijkt dat de wijze van het wegnemen van de ongewenste dubbele niet-belasting als gevolg van een verschillende toepassing en/of interpretatie van het arm's-lengthbeginsel (verrekenprijsverschil) conform de voorgestelde maatregel uit de Commissie Ter Haar kan worden omarmd.
- Deze maatregel houdt kort gezegd in dat een neerwaartse correctie van de fiscale winst niet in aanmerking wordt genomen indien bij de andere, gelieerde partij geen of een te lage opwaartse bijstelling van de winst plaatsvindt. Met een dergelijke maatregel loopt Nederland internationaal meer in de pas.

Bijlage 7: Beperking afschrijving vermogensbestanddelen

Advies: Afwachten OESO-voorstellen

Met deze maatregel wordt tariefarbitrage tegengegaan bij verplaatsing van vermogensbestanddelen binnen een concern. Afhankelijk van de uiteindelijke invulling van Pijler 2, zullen de OESO-maatregelen deze tariefmismatch al bestrijden. Het is echter nog niet zeker dat dat het geval is. Deze maatregel heeft geen budgettaire effect.

- Indien in het land van de overdrager van een vermogensbestanddeel de overdrachtswinst (het verschil tussen de waarde economisch verkeer en de werkelijke kostprijs) niet in een voldoende compenserende heffing is betrokken, verbiedt Nederland de aftrek van afschrijvingskosten ter hoogte van die gehele overdrachtswinst.
- Overgangsrecht moet worden bezien. Voor de IV geldt dat de aangifte zou moeten worden uitgebreid. Overgangsrecht verhoogt in het algemeen de complexiteit. Belastingplichtigen die reeds waardevolle activa vanuit belastingparadijzen naar Nederland hebben gehaald kunnen worden geraakt. De mate waarin is afhankelijk van wat er onder een belastingparadijs wordt verstaan. Hier staat tegenover dat deze belastingplichtige in lijn met de gedachte achter het BEPS-project om belastingontwijking tegen te gaan hebben gehandeld (IP en substance op dezelfde locatie plaatsen) en niet op de maatregel hebben kunnen anticiperen. Door deze maatregel kunnen bedrijven worden ontmoedigd om hun structuur 'BEPS-proof' te maken.
- Door aan te sluiten bij buitenlandse heffing wordt de mate van heffing in Nederland deels afhankelijk van buitenlandse fiscale beleidskeuzes. Van belang is dat de Belastingdienst daarvoor kennis moet hebben van de wijze waarop de heffing in andere jurisdicties is vormgegeven. Die kennis is niet of beperkt beschikbaar. Dit maakt het uitoefenen van toezicht zeer moeilijk en leidt naar verwachting tot moeizame discussies met belastingplichtigen.
- Er wordt geen budgettaire opbrengst verwacht vanwege gedragseffecten. De fiscale behandeling is naar verwachting een belangrijke factor in de locatiekeuze voor de verplaatsing van waardevolle vermogensbestanddelen binnen concern vanuit laagbelastende landen.
- Met deze maatregel zullen verplaatsingen van waardevolle vermogensbestanddelen vanuit laagbelastende landen naar Nederland naar verwachting niet meer voorkomen. Dit kan ertoe leiden dat ook minder hoogwaardige banen die gepaard gaan met deze vermogensbestanddelen naar Nederland worden verplaatst. Tevens zullen de winsten die worden behaald met deze vermogensbestanddelen niet in Nederland belast worden.

Bijlage 8: Aanscherping earningsstrippingmaatregel:

Advies: Nut en noodzaak bezien

U (minister) heeft in het debat van 28 mei jl. – in een interruptie met de heer Segers (CU) - aan de Tweede Kamer toegezegd om eerst te analyseren in hoeverre de ongelijke fiscale behandeling van eigen vermogen en vreemd vermogen nog steeds, en dus ook nog na de maatregelen die het kabinet genomen heeft, een probleem is. In dat verband heeft u aangegeven, dat als er al een probleem blijkt te zijn, de vraag dient te worden beantwoord welk type oplossing het beste daarbij zou passen.

Een aanscherping van de earningsstrippingmaatregel raakt maar een kleine groep belastingplichtigen (200 grote bedrijven) en heeft geen effect heeft op het overgrote deel van het MKB vanwege de drempel van € 1 miljoen. Bovendien worden ook woningcorporaties geraakt. Nederland heeft de earningsstrippingmaatregel al aanzienlijk strenger geïmplementeerd dan minimumnorm uit ATAD1 en andere EU-lidstaten. In Kansrijk belastingbeleid 2020 geeft het CPB aan dat een aanscherping van de earningsstrippingmaatregel (aftrek van 30% naar 20% van de EBITDA) een negatief effect heeft op de investeringen en Nederland in een uitzonderingspositie plaatst ten opzichte van de andere landen.

- Met de deze maatregel wordt de huidige earningsstrippingmaatregel aangescherpt door het aftrekpercentage te verlagen van 30% naar 25% van de EBITDA. De maatregel draagt bij aan een fiscaal minder ongelijke behandeling van eigen en vreemd vermogen.
 - De Nederlandse implementatie van de earningsstrippingmaatregel, die met ingang van 1 januari 2019 in werking is getreden, heeft naast het beperken van renteaftrek een aanvullend doel. Nederland wil dat de earningsstrippingmaatregel eveneens (of beter: vooral) tot doel heeft dat een meer gelijke fiscale behandeling van eigen vermogen en vreemd vermogen wordt bereikt. Om die reden is de earningsstrippingmaatregel aanzienlijk strenger vormgegeven dan hetgeen ATAD1 (als minimum) vereist en dan omringende landen.
 - De invoering van de earningsstrippingmaatregel in combinatie met het afschaffen van enkele specifieke renteaftrekbeperkingen leidt per saldo tot een structurele budgettaire opbrengst van circa € 1,9 miljard. De mogelijkheid om rente in aanmerking te nemen voor aftrek van de winst is per 1 januari 2019 derhalve aanzienlijk beperkt.
 - De Commissie Ter Haar stelt in de 'aanvullende maatregelen' een aanscherping in de earningsstrippingmaatregel voor door het aftrekpercentage van 30% van de EBITDA naar 25% van de EBITDA te verlagen. Deze aanscherping leidt tot ingeschatte een structurele budgettaire opbrengst van € 300 miljoen. Hiervan wordt naar schatting circa € 40 miljoen door woningcorporaties opgebracht. Met deze aanscherping worden ongeveer 200 bedrijven extra geraakt waardoor het aantal dat bedrijven dat geraakt wordt naar schatting stijgt tot ongeveer 1700.
 - Circa 93% van de huidige opbrengst van de earningsstrippingmaatregel wordt door het grootbedrijf opgebracht en 7% door het MKB. Een aanscherping raakt met name het grootbedrijf, het MKB wordt grotendeels ontzien door de bestaande drempel van € 1 miljoen. Dit betekent dat een aanscherping van de earningsstrippingmaatregel alleen effectief is tegen overmatige schuldfinanciering bij het grootbedrijf.
 - De earningsstrippingmaatregel beperkt de renteaftrek, voor zover dat saldo aan renten meer bedraagt dan de hoogste van de drempel van € 1 miljoen of 30% van de fiscale EBITDA (grof gezegd: brutobedrijfsresultaat). Het procyclische karakter van de earningsstrippingmaatregel – vanwege de koppeling van de renteaftrek aan de EBITDA – in de crisis wringt, namelijk geen of een lage EBITDA leidt kort gezegd eerder tot een renteaftrekbeperking.
 - Uit de analyse van de DNB blijkt dat de waarde van het vreemd vermogen van Nederlandse multinationals circa 50% van het bbp bedraagt (de waarde van het eigen vermogen is vergelijkbaar). Voor buitenlandse multinationals bedraagt dit echter 75% van het bbp. Daarnaast blijkt dat het aantal bedrijven in Nederland dat niet genoeg verdient om rente te kunnen betalen laag is.
 - Er kan niet geconcludeerd worden dat Nederlandse bedrijven er financieel slechter voorstaan dan bedrijven in het buitenland. Er valt vanuit economisch perspectief veel voor te zeggen om de financieringsbeslissing van bedrijven fiscaal niet verder te beïnvloeden.
 - Met de fiscale maatregelen in deze kabinetsperiode is een stap gezet om de belastingvoordelen voor vreemd vermogen te beperken en ondernemen met meer eigen vermogen te bevorderen.
- Bijlage 9: Aftrekbeperking voor rente die samenhangt met de aankoop van deelnemingen*

buiten verzoek

buiten verzoek

- Voor de toepassing van de earningsstrippingmaatregel wordt de vraag of rente aftrekbaar is vanaf 1 januari 2019 bepaald aan de hand van een algemene norm. De aftrekbeperking als gevolg van de earningsstrippingsmaatregel is generiek van toepassing op alle rente die per saldo is verschuldigd.
- Met andere woorden, zolang een belastingplichtige aan de algemene norm voldoet, is in beginsel sprake van aftrek. Zodra een belastingplichtige die norm overschrijdt, wordt de aftrek beperkt.
- Deze benadering staat in contrast met het voorstel van de Commissie Ter Haar voor een specifieke renteaftrekbeperking die samenhangt met de aankoop van deelnemingen.
- Met de invoering van de earningsstrippingsmaatregel in 2019 is besloten naast een nieuwe, algemene norm de specifieke renteaftrekbeperking af te schaffen. In dat kader is een met de Commissie Ter Haar vergelijkbare specifieke renteaftrekbeperking afgeschaft.
- Het vervangen van deze specifieke bepalingen door één generieke renteaftrekbeperking zorgt voor een robuuster systeem van renteaftrekbeperkingen.
- Met de introductie van een specifieke renteaftrekbeperkingen – zoals door de Commissie Ter Haar wordt voorgesteld - naast de earningsstrippingmaatregel, kan er sprake zijn van overlap. Daarmee ontstaat een verdere toename van de complexiteit in een toch al zeer complexe belastingwet.
- De schuif van specifiek naar generiek zal veelal betekenen dat rente die vóór 2019 niet in aftrek werd beperkt vanaf 2019 wel in aftrek wordt beperkt. Maar andersom is ook mogelijk, al schatten wij in dat – vanwege de overlap – het beduidend minder frequent zal zijn. Per saldo zal er aanzienlijk minder renteaftrek worden toegelaten. De earningsstrippingmaatregel in combinatie met het afschaffen van enkele specifieke renteaftrekbeperkingen resulteert in een structurele budgettaire opbrengst van circa € 1,9 miljard.
- Bovendien beperkt de huidige earningsstrippingmaatregel de facto ook de renteaftrek ter zake van de financiering van vrijgestelde winstbestanddelen. Voor de toepassing van de earningsstrippingmaatregel maken vrijgestelde deelnemingsvoordelen namelijk geen deel uit van de fiscale EBITDA voor het bepalen van ruimte voor renteaftrek.

Bijlage 10: Het afzien van een verlaging van het hoge en lage Vpb-tarief

Advies: neutraal

Met deze maatregel wordt een budgettaire ruimte gecreëerd van € 3,3 miljard. Het beeld kan ontstaan dat de ontwikkeling van Vpb-tarief van jaar tot jaar onzeker is. Deze onzekerheid/onvoorspelbaarheid kan een negatief effect hebben op het Nederlandse

investeringsklimaat. Een dergelijke onzekerheid kan ertoe leiden dat bedrijven geen vertrouwen kunnen ontlenen aan de Nederlandse (fiscale) wetgeving.

- Om budgettaire ruimte te creëren zou kunnen worden afgezien van een verlaging van zowel het hoge (25% in 2020, 21,7% voorzien voor 2021) als het lage (16,5% in 2020, 15% voorzien in 2021) Vpb-tarief. Dit levert 3,3 mld euro op.
- Het structureel niet doorgaan van de verlaging van het hoge en lage Vpb-tarief levert voor het inkomstenkader **3,3 mld** op. Maar in de eerste jaren is de opbrengst voor het EMU-saldo **slechts 2 mld** en bereikt pas na enige jaren de **3,3 mld**. Het verschil loopt in het saldo.
- Zou het om een *incidentele maatregel* gaan, bijvoorbeeld als de Vpb-verlaging van het hoge en lage tarief alleen voor 2021 wordt geschrapt, dan wordt ook voor het inkomstenkader uitgegaan van het effect op de korte termijn: ca **2 mld**.
- Het nadeel van deze dekkingsbron is dat het kabinet hiermee over de gehele kabinetsperiode per saldo de lasten voor bedrijven heeft verzwaaard.
- Een verdere (structurele) verhoging van het hoge Vpb-tarief leidt tot een budgettaire opbrengst van 860 miljoen per procentpunt verhoging. Als dit alleen incidenteel (voor 2021) gedaan wordt levert het in dat jaar 534 miljoen op.
- Een verdere (structurele) verhoging van het lage Vpb-tarief leidt tot een budgettaire opbrengst van 289 miljoen per procentpunt verhoging. Als dit alleen incidenteel (voor 2021) gedaan wordt levert het in dat jaar 180 miljoen op.

Het beeld zal ontstaan dat de ontwikkeling van Vpb-tarief van jaar tot jaar onzeker is. Deze onzekerheid kan een negatief effect hebben op het Nederlandse investeringsklimaat. Een aantrekkelijk vestigingsklimaat is een van de fiscale speerpunten van dit kabinet. Tijdens deze kabinetsperiode is de verlaging van het Vpb-tarief de enige getroffen maatregel die het fiscale vestigingsklimaat ten goede komt. Het afstel of uitstel van deze Vpb-tariefverlaging tot na deze kabinetsperiode doet afbreuk aan dit eerdere uitgangspunt in de fiscale beleidsagenda van dit kabinet en roept het beeld op van een onbetrouwbare overheid.